

میلعا وه

و مسجد تقیق دروم رد آیرظن هس ی سررب
هّدام

تکردن و ماریپی ی ثحابم و

، تمامعلا رومای فلولا دصقما - هموظنم حرشد
تلاصاً ی فررغ ، مدعلا و دوجولا ی فی لولاً اّدیرفلا
مهدزاود هسلج - دوجولا

داتسا

ی نارھط ی نیسدن سحمدحم دیسد جاد الله تیباً
هّرسد الله سّدق

میحرّلا ن محرّلا الله مسب

رگید یریرقت رب انب مراھچ لیلد تحص

ار بلطم ود ،دعبن اھر برد ن دش در او زال بق

:مینکی م ضرع

دوبی جاد موحرم لیلد هب عجار :لوا بلطم

رگا اما .تسیندی مکحم لیلد دیآی م رظن هب هک

یرگید وحنه ب ار ی جاد موحرم بلطم میھاوخب

م تشاد دصق ن م ه ی لبق ث ح ب رد هک مینکب یریرقت

حرطم ار بلطم نیا دش مامت هائسم هکنیا زا دعب

قو قلاب نیا زا ی جاد موحرم روظنم رگا هک منکب

ی انعم هذت سا ء او طنا ی انعم نامھ ،دناهدومرف هک

لیلد سپ ،تسا ی ج را خ ق قحت زا ترابع هک قو قلاب

.تسیندی دبل لیلد مراھچ

«مُظَنِّي طِيخَك» رد ناشیا اعقاو رگا نوچ

هب حییست ی اھناد ن آ لثم ار تپھام «اھتاتشد

میوگب میناوتی م اجنیا رد سپ ؛دنروآی م باسح

اھتتم ،تسا هدش ی هانتمریغ تپھام روصت هک

هتشر کی هب دوجو هطساو هب ی هانتمریغ تپھام

ار بلطم یردق کین اینیا هک ،دنیا ی مرد دحاو

اجنیا رد ناشیا هک میتفگ رگا اما .دنکی م لکشم

روظنم هکنیا هذ ،دناهدز بیرقتی ار بطق ار لاثم

ی ج را خ ن یعت ی هانتمریغ تپھام هک تسا نیا

ن یعت هب لیدبت دوجو هطساو هب تائیت نیا و دنراد

مراھچ لیلد هک میوگب میناوتی م ،دنوشی م دحاو

.تسیندی دبل لیلد

عزج هر ابرد امش هک ی اهئسم :مود بالطم اما
 هدنب هک تسا ی زیچن امه ،دیدرک حرطم ی زجتیلا
 زا اَلابق ام هک دوب ی ثحب نیمه و مدرک ضرع
 رد ،ی زجتیلا عزج ثحبرد .میدوب هتفرگ ناشیا
 1:دراد دوجو لوقه سد هّدام و مسج تقیقد دروم
هّدام و مسج تقیقد دروم رد لوقه سد

ی ماسا ی امکد فورعم لوقه - 1

هک تسا نیا تسا فورعم لوقه هک لوا لوقه
 سوسحم عزج نامه زا ترابع مسج و هّدام دحاو
 هب هک تسا ی ئزج نامه هّدام تقیقد ی نعید ،تسا
 هژذ نیر تکچوک امش لاماد ،دیای مرد سمل و سّس
 سوسحم هژذ دیاب هر خلأاب دینکب روصت مه ار
 دهاو خر صانع و طئاسبرد عزج نیاً اعبط و دشاب
 هک هطیسب ر صانع ر وطنیمه و یوه و بآ ؛دوب
 دنیایم دوجو هب ت ابکرم هطیسب ر صانع ن آزا
 2فیلدنه فورعمل و دجر د ار هطیسب ر صانع
 ؛دنتسه اته دجیه و دص هک دنیوگیم و دناه درمش
 ،درگوگ :دنام دنتسه طیسب ر صانع نیا
 نامهل خاد ار اهنآ هک ... و تافسف ،ن ها ،میدسد ،دی
 ی برجت ملع اب ار ر صانع نیا .دناه دروا لودج
 هیکت ن آ یور ی لیخ مه ام و دناه درب مان زورما
 نوچ ،مینک ی فذ ای ت ابثا ار اهنآ امتد هک میرادن
 .تسیند ی رورض اهئسم

تسا ی طیسب ر صانع ،هّدام عزج تروصر هب

1. 29 ص ، 5 ج ، تهیلاعتما تمکحلا

2. هیادیو .دوب هیسور ل ها فورعم نادی میشد فیلدنه چیوناویا یرتیمد
 ،تسا «فیلدنه لودج» هب موسوم ی یایمیشد ر صانع ی بوائل لودج راذگ
 فشک ی اهر صانع زا ی دایز دادعت دوجو ت سناوتل لودج نیا اهلیسوبوا
 (ققحم) .دیامن ی نبیش بیار هدشد

یرادش شکّه دام و ،تسا مسج ،تسا س مل ل باقّه ک
ی فور عم رظن نیا .دنکی م میسقت لوبقّه ک تسا
رظن نیمه مه ریخا اتو تسا هدوب ل بقزا هک تسا
تسا هدوب

س یطار قمیز لوقه - 2

هّدام دحاو هک تسا س یطار قمیز رظن مود لوقه
لوطی نعی دعبی اراد هک ادنادی م هبلصد ءازجا ار
دنتسین تیور ل باقی لو ،دنتسه قمع و ضرع و
دنتسه س وسحمریغ و

ءازجا بیکرت زاس وسحم دحاو نیاربان
ی مسج نیمه هک دیآی م دوجو هب س وسحمریغ
هکنیا رب دنتسه دقتعم ناشیا .مینیبی م ام هک تسا
هکلب ،تسین مسج دحاو مینیبی م ام هک ار هچنآ
ی سوسحمریغ عزجن آزا تسا ترابع مسج دحاو
نوج ؛تسین میسقت ل باقی لو تسا دعبی اراد هک
ی متسد زان تسکش هطساو هب ار شئیوه عزجن آ
هبلصد ءازجا اهنا هب سپ ،دوری م نیب زو دهد
دنتسین میسقت و ن تسکش ل باقّه ک دنیوگی م

س یطار قمیز لوقه لاکشا

نامه - دوشی م دراو هیرظن نیا رب هکی لاکشا
یزیچ نآ هک تسا نیا - میدرک ضرع هک روط
عی شد ره .تسا م و دعب دنکی م میسقت لوبقّه ک
وحدسی اب دنکی م میسقت لوبقّه [مکی اراد] ی ممکم
یارب یرشد ناکما و ی عوقو ناکما اهتتم ؛ناک
اما .تسا یرگید باطم کی میسقت مدع و میسقت
،دنکی م میسقت لوبقّه تاذحی ف [مکی اراد عی شد]
ی دد کی هب اوق رظن زارشب ی نامز دپاش لامد

1. 71 ص ،تمکحلا قیادب

تسا سوسحمریغ عزج ،عزج نیا هک دنیوگ
دیاند سدهب عزج نیا هک دشابر ارقرگان یاربانب
ءازجانیا مرجلا سپ دشابند سدی اربل باقی نعی
ءازجا دیاب تسا هدش بیکرت اهنا زا مسج هک
دشابی صرف

سدهب ءازجانیا هک دیوگب دیناوتی م امش
هک هدام تحت زا هرخلأابی لو دنیاوی مذی داء
ردقن آار هدام نیا دنه اوخی م اهنا .دناه دشند ج راخ
نورید سدهب ءریاد زا هک دنکب میسقت و میزجت
ی نعی دورب نورید سدهب ءریاد زا رگای لو ،دنرب
تسا هتفر نورید هدام ءریاد زا

حیحصدی میسقت نینچ لاصا هک میوگی م ام
هدام زاب دیربب اجکر هدهب ار هدام امش نوچ تسیند
ی مذ سدهب نوچ لاد .تسا سدهب دل باق و تسا
نورید هدام ءریاد زا هک دوشی مذ لیلد هک مینک
اجنیا رد ،هلب !تسیند سدهب باقرگید و تسا هتفر
رگای لو درادن دوجو رهاظ کاردان او نعهب سدهب
لباق م ه عزج نامه میشاب هتشاد یوق هلیسو
م ه یوق هچره مشچ لاثمب اینم .تسا دهاشم
نیا ی لو ،دنیبب ار یرتمولیک هد دناوتی مذ دشاب
هد ه لصاصا نآ هک دیوگب امش هک تسا نیا زاریغ
اهتم ،تسا سدهب دل باق .تسیند سدهب دل باق یرتمولیک
هلیسو کیام رگا و تسیند سدهب دل باق ی داء مشچ اب
سدهب ار ه لصاصا نآ میناوتب نآ اب هک میشاب هتشاد ی
اهنا رظنی لو .مینکب سدهب ار نآ میناوتی م مینکب
سدهب ل باق لاصا هک دنیوگی م و تسا نیا زاریغ
دوب ه لئسم نیا هب عجار ت لاکشا اهنا .تسیند

هراپرد تسخن هیرظن هب ن احیروبا دقت

طُرُجْتِي عَزَج

لصا و دروخی مام ثحب درد هب هک هچنآ اما
رار قس اسان آر بانسی لعوبا هبن احیروبا لاکشا
هب ی لاکشا ن احیروبا بانج هک تسا نیا هتفرگ
1. دناه درک و طسرا ائیرظن

جناب ارسطو قائل به جزء یتجزی است که
همان نظریه اول باشد؛ که گفتیم واحد محسوس
ماده، واحد برای جسم است. البته جناب ابوریحان
نگفته اند که نظر خودشان راجع به این قضیه
چیست بلکه به قائلین به جزء یتجزای مادی
اشکال کرده اند و گفته اند که اگر این مسئله صحیح
باشد لازمه اش این است که حرکت [هیچ وقت به
منتها نرسد].²

جراذ ردی تکرر کی لاثمب اینم هک ی تقو
تکرر ای ی ناکم تکرر؛ در یگب ماجنا دهاوخی م
حیحصد همه اهنیا ائبلا - فیکرد تکرر ای م کرد
لائم ار ی ناکم تکرر نامه ن اشیا اهتتم تسا
طُرُجْتِي عَزَج ام رگا هک دناه دومرف ن اشیا - دناه در
چیه تکرر هک تسا نیا ش اهمز لا میشاد هتشاد
ی م هک عی شد کی ی نعید؛ دسر ن ی اهطقد هب تقو
نیا ش اهمز لا دنکب ی ط ار ی تفاسم کی دهاوخی
هچرگ دسر ن ی ناژ عی شد ن آ هب تقو چیه هک تسا
تسا نیا هئسم ضرف. دشاب وازا ر تشیدش تعرض
ی م ماجنا ی ی اهتتم و ادبم کی رد تکرر نیا هک
و تسا ن ار هط اهتتم و مق ادبم لاثمب اینم؛ دریگ
ن ار هط هب زونه و دنکی م تکرر در اد نیشام کی

¹ زا 15 س لجم رد ار ن آ باو ج و ن احیروبا لاکشا نیا داتسا ترضد
دناه درک حرطم لصفم روط هب سورد هلسلسد نیمه

² 46. ص 5، ج 5، قیلاعتما تمکحلا

ن آ ز ارتدنت نیشام نیا هکنیا اب ،تسا هدیسن
ن آ هب هاگچیه ی لو دنکی م تکر د رگید نیشام
مقز انیشام نیا هکی تقو ای دسری مذر گید نیشام
دسری مذن ارهط هب لاصا دنکی م تکر د

ار ناکم ام ی تقو هک تسا نیا هئسم تهج و
عزج ی اراد ی نعید مینادب ی هانتیریغ ءازجا ی اراد
باسد هب ی هانتیریغ عزج اجنیا رد هک ی زجتی
نیا تقوچیه هک دوشی م نیا هجیتند ؛مینادب دیآی م
و فقیّ دد هب ش دود تکر د کرّ حتم عی شد
هک ار ی ئازجا نیا مامت هجیتند رد . دسری مذن ی تیاهند
دنتسه ی هانتی لا ءازجا نوچ دنکب ی ط دهاوخی م
هطساو هب هک دسری مذن ی یاهتم هب تقوچیه سپ
دنک رفص ار تکر دن آ دناوتب اهتم ن آ هب ن دیسر
رفص هطساو هب و ،دوشب رفص تفاسم ن آ ی نعید
دسری ی ناژ کرّ حتم ای ی ناژ عی شد هب ،تفاسم ن دشد
و دناهدرک دراو وطسرا هب ار لاکشا نیا
نیا یور . دنتساوخی م ی لعوب زار ن آ باوج
عزج هکنیا هب میشاب لئاق دیاب ام سپ باسد
میتشادن ی زجتی عزج هک ی تقو و میرادن ی زجتی
میرادن مه جراخرد ی هانتی لا ءازجا نیاربان سپ
ی اراد و ی هانتی ،جراخرد ءازجا همه هجیتند و
دنتسه دد

ن احیروبا دقت هب ی لعوب باوج

باوج رد ناشیا ؛دندی م ی بوخ باوج ی لعوب
رگا دیوگی م امش هکنیا هک دنیا مرفی م ن احیروبا
نیا ش امز لا ،میشاب هتشاد ی هانتی لا ءازجا ام
،دسرن ی ناهتم کی هب تقوچیه کرّ حتم هک تسا
رد ام هک تسا حیحص ی یاجنآ رد بلطم نیا
ءازجا ی نعید ؛میشاب هتشاد لعولاب ی هانتی لا جراخ

جراخ رد هکلب ن هذ ضر ف رد اهنت هذ ی هانتی لا
 رد ار عی شد کی ام هکی تقو . دنشاب ی هانتی لا مه
 تسین دحاو عقاو رد ی لو مینیبی م دحاو جراخ
 میسقت ی هانتی لا و دراد آازجا ی هانتی لا هکلب
 ی هانتی لا هکی تقو تروصن یارد ،تسا هتشارب
 رفسد هبار ه لاصاف دناوتی مذ کر حتم نیا سپ ،دش
 اهنت هذ و . دسرب مود کر حتم هب مکنیا ات دناسر ب
 تسا نیا هذب ضرع هکلب تسا دراو لاکشا نیا
 دتسیای م ش دوخ هطقن نام هر دل وازا تکرده
 مکنیا هذ ی نعید ،دورب ی دعب هطقن هب دناوتی مذ و
 هطقن زان لاصا هکلب دسری مذ رفسد هب تفاسم
 رفسد هطقن زان وچ ؛دنکب تکرده دناوتی مذ رفسد
 دسرب کی ه لحر م هب ات دنکب تکرده هاوخی م هک
 نیا دیاب سپ تسا ی هانتی لا کی و رفسد نیدن وچ
 ضر ف و دسرب کی هب ات دنکب ی ط ار ی هانتی لا
 کی هب تقو چیه ی هانتی لا دوجو اب هک تسا نیا
 لوا ی اجن ام هر د دیاب نیاربان سپ دیسر دهاوخذ
 .دتسیاب ش دوخ

رگا :دیوگی م هک تسا نیا ی لعوب باوج
 دنشاب لعقلاب ی هانتی لا آازجا ،ی جراخ آازجا
 هب نیلئاق هب لاکشا و تسا حیحص امش بلطم
 تبحص ی لو .تسا دراو ماسجا رد ی آازجتی عزج
 ی سنده و ی نهذ میسقت ،میسقت نیا هک تسا نیا رد
 هک میرادن رتشیب دحاو کی جراخ رد و تسا
 دحاو کی و ل آیس دادتما کی زان تسا ترابع
 مه هب م و دحاو کی ل آیس دحاو ن آ هک ؛ل آیس
 و ،تسین اجنآ رد مه ی میسقت چیه و تسا هتسویب
 رارق لوا کر حتم هار رسد مه ی عنام چیه
 اب و دنکب تکرده دناوتی م کر حتم سپ درادن

دسر ب دصقم هبش دوخت کرد

ی هانتی لا سپ دوبند میسقت چراخرد هکی تقوی
هکتسا نیا ربام ضررفن وچ و دراند دوجو مه
،تسا هتفرگ ماجنا اهنتم و ادبم نید تکرد نیا
و اهنتم و دصقم هب کر حتم مرجلا نیاربان بسپ
دیسر دهاوخی ناثر صاد

ل اکشا هب رظان ی رهطم ی اقا موحرم باطم

ی اعبوب نایب و ناحیروبا

هداد ناحیروبا هب ی اعبوب هکتسا ی باوج نیا
کی اجنیا رد ی رهطم ی اقا موحرم ی لو ،تسا
هطساو هب دنه اوخی م و دنکی م حرطم ار ی بلطم
زا ار ناحیروبا ل اکشا مه ایضق ن آن درک حرطم
دندر بسا سا زا ار ی اعبوب باوج مه و دنربید نید
1؟ تسیچ تکرد تیهام هکتسا نیا ن آ و

هک میوگی م تکرد ثحب رد ادعب الله عاشنا
رادقم نیا طقف لاماد اما .تسا دوجو تکرد لاصا
ترابع تکرد تیوه و تیهام ایآ هک میوگی م ار
بابنم ؟نیر صاد نید طاقند هب ندیسر زا تسا
هطقد کی و ادبم ناونع هب ار هطقد کی امشل اثم
لائم هک دیریگب رظن رد اهنتم ناونع هب ار رگید
طخنیا یور زا ار متسد نم ؛دوشی م رتم کی
نم تسد و دسری م اهنتم نیا هب ات م هدی م روبع
تسد ی نعید دنکی م ی ط ار هطصاف نیا روطنیمه
رارق رصاد ود نید هک ی یاهه طقد مامت هب نم
دسری م دندر اد

تکرد دروم رد ی ناز اتفت رظن دقد و حرط

تکرد ؛دوب تکرد هب عجار ی ثحب ل وطم رد

1. 111 ص 13 ج ، ی رهطم دیهش رانآ هعومجم

کي اجنآ رد ی ناز اتفتد .عی طب تکرد و عیرسد
ناشیا ؛دوب ی فلاخ باطم هک دوب هتفگ ار ی بلطم
زا ترابع عی طب تکرد هک دوب دقتم اجنآ رد
تسا ترابع عیرسد تکرد و تسا تانکسد ترثک
1. تانکسد تآقزا

لأصا و تسا ثحب و رظنل حم هئسم نیا ی لو
کي زا نوکسد .دراد تافانم تکرد اب نوکسد
تیهام کي زا تکرد و تسا ی تیهام و هلوقم
هب و .دنوشی مذع مج مهاب ود نیا و تسا رگید
میناوتی مذت کرد فیرعت رد اهنت هذام ی لکروط
اب نوکسد چراخ رد اهنت هذ و میرواید ار نوکسد
ود مهن هذ رد لأصا هکلب ،دراد تافانم تکرد
.دنتسه ضقانتهم زیچ

رصاد ود نید تکرد نیا رد ام هک ی طاقن
اب کتر حتم هک دنتسه ی طاقن ایآ ،مینکی م روصت
دوجو هب چراخ رد ار تکرد ،طاقن نیا هبن دیسر
ی نعید ؟تکرد ی انعم تسا نیا ایآ ؟دروآی م
و ،دراد رارق رصاد ود نید هک ی طاقن هبن دیسر
م ه ی تکرد سپ] دنتسه تیاهنی ب طاقن نیا نوچ
[درکدهاوخند ادیب ققحتاً لأصا چراخ رد

ی سدنه هطقن اجنیا رد هطقن زا روظنم نوچ
دعب و لوط ی سدنه هطقن و ؛ی دام هطقن هذ ،تسا
هک مییوگب میناوتی م سپ .درادنق مع و تفاسم و
طخ هک ی تقو ؛تسا ی نهدمک عورش نیلوا هطقن
دهاوخی م هک ی یاج نیلوا دوشب عورش دهاوخی م
رد هطقن و .تسا هطقن دنکب ادیب ققحتاً چراخ رد
لوط رگانوچ دشاب هتشاد لوط دیانذاً لأصا چراخ

¹ ص ،هغلابا رارسا ؛366 ص ،فیرشریم دیسی شاولد اب لوطملا
53.

هچرگا هطقن سپ ، دوشی م م ک ش دوخ دشاب هتشاد
؛تسین م ک ش دوخ ی لو ت سا م ک بجوم ج راخرد
ی نهذ م ک ، هطقن نیا هک ت سا نیا و د نیا نیب معمجو
ی ادتبا ، هطقن ی نعید ؛ی ج راخ م ک هذ ت سا ی سدن ه و
ت سا ی نهذ م ک

ی طاقت ه ب ن دیس ر ز ا ت سا ت رابع ت کرد سپ
نیر صاد نیب رد تیا هنی ب ترو ص ه ب ن لآا هک
نیا رد و ! نوکس دوشی م نیا ی لو دناه دش رو ص ت
، میاه در ک ن ظا ح ا ر ر و ب ع ت کرد رد ا م ت ر و ص
ا ر ن دیس ر ت کرد رد ه ک ل ب میاه تفر گ ن ر ظ ن رد
؛ت لا و ص و ی نعید ر گید ت رابع ه ب ، میاه در ک ظا ح
طاقت ه ب ش دوخ ت کرد رد ک ر ح ت م ی نعید
سپ ، در یگ ب ر ب رد ا ر ا ه ن آ و د س ر ب ی ه ا ن ت م ر ی غ
و د ن ک ی م ن ق ر ف ن و ک س ا ب ت کرد ت ر و ص ن ی ا ر د
ج راخ رد ن و چ طاقت نیا . ت سا ن و ک س ن ا م ه
ی م ا م ت طاقت نیا ه ا گ چ ی ه سپ د ن ت س ه ی ه ا ن ت ی ل ا
ل ا ص ا سپ د ن ت ش ا د ن ی م ا م ت ه ک ی ت ق و و د ن ر ا د ن
د ر ک د ه ا و خ ن ا د ی پ ق ق ح ت ج راخ رد م ه ی ت کرد
ر ی ی غ ت و ر و ب ع ی ا ن ع م ه ب ا ر ت کرد ر گ ا م ا
ی ا ن ع م ه ب ا ر ت کرد ا ه ی ز و ر م ا ت ر ا ب ع ه ب ، م ی ت ف ر گ
ن ی ا ت س ه ا ج ن آ ر د ه ک ی طاقت نیا ؛ م ی ت ف ر گ « ن د ش »
ن آ ا ع ب ط د ه د ی م ش دوخ ه ب ت کرد ن آ ه ک ی ر ی ی غ ت
ک ی ز ا دوشی م ت ر ا ب ع ت س ه ج راخ رد ه ک ی ن ی ش
د و ج و و ا ر د ن آ ل ا ص ا ه ک ی ل آ ی س و ر ا د ش ش ک د ح ا و
ت س د د ی ه ا و خ ب و ا ی ا ج ر ه ر د ا م ش ی نعید در ا د ن
ن آ ض ر ف ن ی ا ر د ن و چ . در ا د ن د و ج و ن آ د ی ر ا ن گ ب
و د ن ی ب ر د ه ا گ ت س ی ا و ف ق و ت ه ل ح ر م ک ی ی نعید
ا ه ت ت م و ا د ب م ن ی ب ه ا گ ت س ی ا ، ت کرد
ه ک ل ب م ی ر ا د ن ه ا گ ت س ی ا ت کرد رد ا م ه ک ی ل ا ح ر د

کیرد تکر دن یا رد کَرِ حتم و میراد ر وبع طقف
 هداتسیا هک اجنآ مسا هک دیوگب امش ات دتسیای مذاج
 ر وصد دیهاوخب امش هک ار ن آ ره .تسا ن آ تسا
 هکلب تسا ی نامز «ن آ» زا ج راخش دوخ دینکب
 دوجو لاصا ی نامز «ن آ» و تسا ی نهذ «ن آ»
 قباطنا نامه زا تسا ترابعی نامز «ن آ» .درادن
 ن آ دراد کَرِ حتم هک ی ناکم ءازجا اب ن نامز ءازجا
 دنکی می ط ار ناکم

میرظن و میضرف نینچم هکیرد ام نیاربان
 مه ءزج سپ میتشادن هک ن آ .میرادن ن آ لاصا ی
 ل آیس دحاو کیدوشی میتشادن هک ءزج ،میرادن
 رادش شک دحاو کید اهتتم نید و ادبم نید ی نعید
 ل آیس دحاو نیار د بترم روطه ب کَرِ حتم هک تسا
 دوشی اجنآ داتسیا اجره و .تسا ریغت ل ادر
 دسری و دنکی م تکر د اجنآ زا هر ابود ،رصاد
 ی تقورد .رصاد دوشی م اجنآ ،رگید ی اج کید
 هک مه ی تقورد و تسین کَرِ حتم تسا هداتسیا هک
 تکر دن نیاربان .درادن دوجو ن آ دنکی م تکر د
 ریغت ی نعید اهن دشد و تاربیغت زا تسا ترابع
 ناکم و م کی نعید ؛ش دوخ م ک و فیکرد کَرِ حتم
 و دنکی م ریغت بترم و دنکی م ضوع ارش دوخ
 دسرب اهتتم هب ات دنکی م مامت ار لوط نیا

باوج و ناحیروبا لاکشا ی سررب نیهاتمار دص میرظن ساسا ربی اعبود تکر د

میض ر عتم ناحیروبا هب ار دصلام هکی باوج
 زا هداقتسا اب مه یر هطم ی اقا موحرم و دوش
 حرطم تروصن یا هب دناه داد باوج ،باوج نامه
 زا تسا ترابع تکر د هک ه لئسم نیا هک دوشی م
 موحرم میرظن ،ل آیس دحاو کید رد ریغت

تسا هدش ادید اریخا هک تسا نیهلأتمار دص
 لاکشا هذ ،میراد ن لآا هک هیرظن نیاربان
 لاکشا ؛یلعوبا باوج هذ و تسا دراو ناحیروبا
 دیوگی م ناحیروبا هکنوچ تسین دراو ناحیروبا
 همز لا میشاب هتشاد ی هانتیغ ءازجا ام رگا هک
 دناوتند لوا کرحتم تقوچیه هک تسا نیا شا
 ن دناسر ی ارب نوچ ،دناسر برفص هب ار تکر
 دنک روبعی هانتی لا ءازجا زا دیابرفص هب تکر
 رفس هب ن دیس اب ی هانتی لا ءازجا زا روبعی و
 دهاوخن رفس هب تکر ح تقوچیه سپ دراد تافانم
 دیس.

رب ار انب ام لاصا هک دیوگی م نیهلأتمار دص
 رد ل عقلابی هانتی لا ءازجا ی تد هک میرانگی م نیا
 ی هانتی لا ءازجا ن آ ای لاماد¹. دنراد دوجو ج راخ
 و تفاسم ی هانت مدع ثعاب ی ج راخ ی لعف
 :دناهدش ثعاب ای دناهدش نیرصاد

ءازجا ن آ رگا هک تسا نیا :لوا ضرف
 ی هانت هک دناهدش ثعاب ی ج راخ ی لعف ی هانتی لا
 تقوچیه سپ دشاب هتشادن دوجو ج راخ رد
 نیا و دیس دهاوخن مود کرحتم هبلوا کرحتم
 ی ناهتم و ادبم تر و صنیا رد نوچ درادن لاکشا
 ؛تسا ضرف فلاخ فرد نیا ی لو . درادن دوجو
 و ادبم هک هتفرگ نیا رب ار ضرف ناحیروبا نوچ
 تکر ح ادبم زا کرحتم نیا و دنراد دوجو اهتم
 نیا ام سپ . دسرب اهتم هب دهاوخی م و دنکی م
 میربی م ار هئسم و میرانگی م رانک ار ضرف
 مود ضرف یور

¹ 46. ص 5، ج ،قیلاعتما تمکحلا

ی لعفی هانتی لا ءازجا هکتسا نیا :مود ضر ف
ی نعی دناهدشن نیر صادی هانت مدع ثعابی جراحی
رد زاب .دناه دنامی قابن اش دوخی هانت هب نیر صاد
دراو ن احیروبا لاکشا هک میوگی م مه اجنیا
عومجم ار تکر درگا امش هکنیا رطاخه تسین
کی ابد هاوخی من آره هک دینادی هانت مریغ تانآ
ءازجانوچو دنکب قیبطتی هانتی لای جراحی
کر حتم نآ سپتسا ی هانتی لای جراحی عی شدن آ
م ک کی لاثم بابنم ؛تسا ی قابش دوخن وکس هب
نوچتسه نم تسد رد ن لآ هک یرتم کی
مه تکر د اعبط و ،تسا ی هانتی لاش یازجا
ره سپ ،تسا ی هانتی لاتانآ و تامیسقتی اراد
تفاسم نیا زازجا کی ابقباطم تکر دزان آ
نیا مه و تکر د نآ مه نوچو .تسا ی جراحی
نآ سپ دنتسه ی هانتی لود ره ی جراحی
هاگچیه و تسا ی قابش دوخن وکس هب کر حتم
دسرب کی هب رفسد زانداوتی مند

ی رگید تپوه کی تکر د هک میتفگام رگا اما
دحاو کی رد ریغت زاتسا ترابع تکر د ؛دراد
ار ی جراحی ءازجانیا امش تقونآ ل آیس
و ن اشکهک اتار ءازجانیا ،دینادی هانت مریغ
تسین ی تکر د ،ام تکر دی لو دیناد بن آزار تشید
هکلب دوشب ی هانتی لای ءازجانیا رب قبطنم هک
ل آیس دحاو کی رد ریغت زاتسا ترابع تکر د
رادش شک دادتما کی رد ریغت ی نعی تکر د دوخ
هکنیا ولو ضر فنیا ابو .دراد ی ناهتم و ادبم هک
هب کر حتم دنشاب ی هانت مریغ ی جراحی
دسری م [مود کر حتم هب لوا کر حتم] کر حتم
ابی طابترا هکتسا ی تکر د کی تکر د نیا نوچ

در اذنء از جا ن دوبی هانتمریغو وی هانتم

ی جراذن نامک کی یور میهاوخب لاثم رگا
مک؛ ی جراذن نامک نیا ایآ هک مییوگی مینکب رظن
یور ن لآ هکی طذنیا، حطس نیا مک، نامک نیا
ایتسا ءازجا ی اراد طذن آ ایآ اتسا حطس نیا
کی و تسینء ازجا ی اراد هک مییوگی مای؟ تسین
هک اتسا ی فرد نامه نیا هک اتسا دتمم دحاو
طذنیا هک مییوگی م تقوکی. میاهدز نامدوخ
اتسا ی بلطم نیا هک اتسا ی هانتی لاء ازجا ی اراد
دنووگی م نایاقآ هک

ی جراذن طذن دوز به عجار ثحب تقوکی
هکلب، میرادن راک طذن دوز به تقوکی ی لو، اتسا
مینکب تکر دی جراذن طذنیا یور میهاوخی م ام
نامدوخ راک ی نعید؟ مینکی م راکه چام هک مینیب و
هک ام؛ میرادن راک جراذن به و مینکی م ی سرربار
دهاوخی م ن لآ هک هچروم نیا ای میتسه کرحتم
ن آ و دهی م ماجنا ی راکه چ دنکب ی ط ار مک نیا
؟ اتسا ی اهلوقم هچزا هچروم

ی رس؛ اتسا ن اوید اهلوقم زا هچروم لآوا
اهنیا،... و دراد ی اهچاپ و هک، دراد ی اهت، دراد
و. درادن ی راک طذن به و اتسا هچروم به طوبرم
هک دهاوخی مند نکب تکر دهاوخی م هک مه دعب
ار طذنیا هک دهاوخی مند، دروخب ار طذنیا
نیا یور دهاوخی م هکلب، درانگب ششود یور
یور میهاوخی م ن لآ ام سپ. دنکب تکر د طذن
جراذن هک ی زیچن آ هذ، مینکب رظن هچروم راک
دادتما کی رد ل دبت و ریغت هچروم راک؛ اتسا
کی تاغل نیا همه، اتسا ل ایسد دحاو و رادش شک
ی م دحاو دادتما کی ار تکر د ام دهی م انعم

آلصا ام و تسا هداتفیند هالصافن آنید نوچ میناد
ره .میرادن راکتسا جراخرد هک یزیچن آنه
و دوری مینبزا دحاو نآ دتسیاب هچروم هک اجک
ی م عورشد رگید دحاو کی و اندرک تکر داب
دوشد .

و هتسویپ دحاو دادتما کی ار تکر دام سپ
ی جراخ حطسن آن رب قبطنم لاما هک مینادی م ل آیس
ی اقا بانج سپ .درادن لاکشا نیا و تسا
ءازجان آن ام هکنیا ولو هلیسو نیا هب ن احیروبا
ی لو ،مینادب م ه ی جراخی هانتمریغ ار ی جراخ
ن آن هکنیا و تسا تکر داب عجار ام ثحب هکنوچ
هک یزیچن آن هب آلصا و دنکی م راکهچ کر حتم
ی مذ دراو لاکشا سپ میرادن ی راکتسا جراخرد
دوشد .

رد امشل لاکشا دیدومرف هک ی اعبوب بانجاما و
ار ی جراخ ءازجان ام هک تسا دراو ی تروص
قوقلاب ی هانتی لا رگا ی لو مینادب ل عقلاب ی هانتی لا
م ه هئسم نیا ،تسین دراو لاکشا رگید مینادب
ءازجان ام هک ضر ف رب نوچ ؛تسین حیحص
هک ی تیوه اب ی لو میشاب هتشاد م ه ل عقلاب ی هانتی لا
کی تکر داب هک میدرک میسرت تکر دی اربن لآ ام
،درادن جراخ هب م ه ی راک و تسا ل آیس دحاو
ی مذ دراو لاکشا رگید و دنکی م ی ط ار تفاسم
دوشد .

تکر د دروم رد اردصلام رظن نیبت

رد هک دنیوگب دنه اوخی م اردصلام مو حرم
هک میراد ی جراخ م کی ؛میراد زیچ و د اجنیا
کی م ه فرطن آنزا ،درادل عقلاب ی هانتی لا ءازجان
،دنکی مذ ضوع ار م هک تکر د .میراد تکر د

مین و رتم و د هک ار ی لاق طخ نیا امشل ائمب اینم
 دهاوخی م هچروم کی هک دیریگب رظن رد تسا
 نیا دهاوخی م امش ای دنکب ی ط ار ی لاق طخ نیا
 ءازجا هبل ئاق هک امش اب ام ؛ دینکب میسقت ار طخ
 نیا امش . میرادن اوعد و فرح دیتسه ی هانتی لا
 ؛ دینکی م میسقت ی هانتی لا ءازجا هبل ار ی لاق طخ
 ات روطنیمه ، درایلیم تسیود ، درایلیم دص
 رد ل عقلاب تامیسقت ی لاق طخ نیا ی ار ب ناشک هک
 ل عقلاب هک دنیوگی م نایاقاً هتبل . دیریگی م رظن
 نیدر و صحم درادنعم هک میوگی م ام ی لو تسا
 دشاب هتشاد ل عقلاب ی هانتی لا تامیسقت نیرصاد
 ی م اهنأ . دجنگی م ی هانتی رد ی هانتی لا هکن و چ
 هبل میسقت ل باق ل عقلاب ، ی جراخ م هک دنیوگ
 نیا ام هک دیوگی م مه ار دصلام و تسا ی هانتی لا
 . میراد لوبق ار

ل عقلاب ار ی جراخ م نیا ام لا ام هک میوگی م
 رصاد هر خلاب ی لو مینکی م میسقت ی هانتی لا هبل
 ، دراد ادبم ناونع هبل رصاد کی فرط نیا ؛ دراد
 اهتتم ناونع هبل رگید رصاد کی مه فرط نیا
 ی م لا ام ، دیریگب رظن رد امش ار اتود نیا . دراد
 زا و دنکب تکر دهاوخی م هچروم نیا هک میوگ
 هچروم نیا . دورب اهتتم هطقن نیا هبل ادبم هطقن نیا
 ، دروخی م ار طخ هبل ؛ درادن طخ نیا هبل یراکچیه
 ! دنزب دید هکنیا دننام دربی م نیدزا ار ی لاق نیا هبل
 اب هک تسا نیا دنکی م هر اچیب نیا هک یراک اهنت
 هبل دنکی م عورش کزاند ی اپ و تسد راهچ نیا
 هبل ات دوری م مارا مارا ، ادبم زا ندرک تکر د
 . اهتتم

هبل ار هچروم راک تیوه میهاوخی م ن لا ام

می‌ماجنه دراد یرا که چه چروم که میرواید تسد
؟ دروآمی می‌لاقن یا مکر سد به دراد می‌یلا به چه و دهد
می‌هانته لا و تسه ش دود می‌اجر سد می‌لاقم که ! هذ
ش دود زا دراد که تسه نیا چه چروم راک . تسه
دروآمی دوجو به تکره

نوکسد و تکره هلقم رد «نآ» موهفم

می‌نعید ؟ تسه تاناً می‌ط زا ترابع تکره ایآ
رظن رد نآ کی می‌نامز تکره زا هینا ژره می‌اربه
هتبله . تسه نامز رد تکره هکنو چه می‌ریگی
، هتلاژ ، هیناژ ؛ تسه هابتشا هیناژ ژره می‌اربه نآ ن‌تفگ
کی هینیا زا مادکره که هینامژ ، هسماخ ، هعبار
نآ کی تکره نیا زا عزج ژره ایآ . دنتسه عزج
دوجو به و ار می‌لبق تفاسم دنکی مع طقه که تسه
می‌تاناً تکره تیهام ایآ ؟ ار می‌دعبت فاسم دروآمی
ار ادبم و دنکی می‌ط ار هیناژ دیاب کر حتم که تسه
رد نآ ! نوکسد دوشی می‌که نآ ؟ دناسر به می‌هتتم به
به لبقره دل خاد هذ که می‌الحرم کی می‌نعید نامز
می‌نآ نینچ کی . دعبت رد دل خاد هذ و دیآ می‌باسد
می‌نآ نینچ کی لاصا ام ! ؟ تسه ققحتم اجکاً لاصا
روصت نامز نیا رد که ار هچره امشد . می‌رادن
نامز لاصا ام و تسه هدنیا ای تسه هتشدگ ای دینکبه
لاصا که تسه نیا راقریغ می‌تاذن و چه ؛ می‌رادن لاصا
می‌لصافد می‌نعید ؛ دشاب هتشدان دوجو نآ رد لاصا
دشاب هتشدان دوجو

جراخرد «نآ» ققحتم مدع

که می‌ریگب می‌تاناً ار تکره ام رگا نیا ربانب
که دنه تفگ و دنه درک روصت تکره هرابرد ناشیا
ام رگا ، تسه می‌هانتم ریغ تاناً زا ترابع تکره
دراون احیروبالا کشا سپه می‌ریگب نیا ار تکره

نآ زا ترابع تکرد هک میتفگ رگا اما .تسا
 ،درادنی جراذ دوجو نآ لاصا نوچ ،تسین
 نیا .درادنی جراذ دوجو تکرد هکی لاحرد
 ماجنا دراد جراذ رد مینیبی مام نآ هکی تکرد
 تکرد نیا و ؟تسیچ تیوه و تیهام ،دریگی
 نیا شتیصوصذ ؟درادنی تیصوصذ هچ نآ
 هب هکی ناکم ریغت رد کرحتم کی هک تسا
 هک دنکی میط ار لآیس دحاو کی ،دهدی مشدوخ
 دحاو کی هکلب ،درادن آ و نوکسل آیس دحاو نآ
 نیا هک تسا هتسویپم هب و رادش شک ،دتمم ،لآیس
 دحاو نیا شدوخ تکرد رد عورش اب کرحتم
 م ه باتود نیا .تسا نامز رب قبطنم هک ار لآیس
 قابطنا م ه ابی نامز رظنزا م ه و ی ناکم رظنزا
 می نیا ،دسری م اهتتم هب و دنکی میط - دنراد
 .تکرد دوش

ی هانتمریغ ار مکنیا امش هکنیا هب ام نیار باند
 هک مینادب میهاوخی م هکلب ،میرادن یراک دینادی م
 هب ی طب ای عیرسد !؟دنکی م راکهچ هچروم نیا
 ار ی جراذ م لاصا امش .دیسر دهاوخ هانتنا
 نیا هب لاصا م ،دینکب ضر فم هل عقلابی هانتیلا
 نیا مینیبب میهاوخی مام ،میرادن یراک ی جراذ م
 تکرد نیا و دنزی م رسد و ازای تیهام هچ هچروم
 ی جراذ مکنیا ابی طابتر هچ تکرد نیا ؟تسیچ
 ی طابتر اچیه تکرد لاصا هک مییوگی مام ؟دراد
 شدوخ ی ار ب دراد نیا و درادن ی جراذ مکنیا اب
 کی شدوخ ی ار ب م ه نیا و دنکی م راک کی
 دهدی ماجنا دراد نیا هکی راک .درادنی دوجو
 هکی رادش شک لآیس دحاو کی زا تسا ترابع
 اهتتم هب هجیتنرد هک درادنی ی اهتتم و ادبم کی

هچ لاام ؛تسا هتفرگ ماجنا ج راخذ رد ی تکر د
 رد لااصا ای ،دشابن یمز یور هچ ،دشاب او ه یور
 نژیسکا نودب وّج کی رد لاام ،دشابن مادکچیه
 ناکم هب لااصا ام تسا ناکم رد هر خلااب .دشاب
 تیهام هک مینیب میهاوخی م ام هکلب ،میرادن راک
 یور تکر دن آ لام ؛تسا ی زیچه چ تکر دن یا
 ی منی قرف دریگب ماجنا دهاوخی م هک ی زیچ ره
 ماجنا شرف یور ،دریگب ماجنا باتک یور ؛دنک
و دریگب ماجنا ناشک هک یور ،دریگب

دادتما کیر دل دبتو ریغت زا ترابع تکر د
 ن آتسا هدشن ادیپن وکس هک ی تقواتو تسا دحاو
 کرّحتم هکنیمه و دراد دوجو دحاو دادتما
 ی هتتم و ادبم ؛نیرصاد نیب دش ی یادبم ،داتسیا
 هب عورش اجنا زا دهاوخب هرابود .دوشی م ادیپ
 اتو دیای م دوجو هب ی دیدج ادبم کی دنکب تکر د
 ی یاهتتم هطقن ناوتی منی تسا هداتسیان هک ی تقو
 ل خادار ن داتسیا امشروطچ .درکرو صتوا یارب
 فلاخن داتسیا هکی لارد !؟دیروآی م تکر د
 .تسا تکر د

هک دحاو دادتما کیر د ریغت ی نعی تکر د سپ
 ماجنا دهاوخی م هک ی یاجر هر د دحاو دادتما ن آ
 ماجنا ناکم و مکی یور ؛دنکی منی قرف دریگب
 تکر د لاامای دریگب ماجنا فیک یور ،دریگب
 دحاو دادتما کی ی زمرقه هب ی زبس زا بیس گنر
 دنک تکر د دهاوخی م هک بیس ی زبس نوچ تسا
 ؛دنکی م ی طار ی دادتما کی دسرب ی زمرقه هب و
 دعب ،گنر پدرب دعب ،درز دعب ،تسا ی زبس ل و
 ی م ل اوس امش زانم .ی زمرقه مه دعب ،ی ناوغرا
 نیا هاگتسیا مادک رد و عقوم مادک رد هک منک

هَدَش اَدِيپ ش يار ب م ه ف ي ك ر د ت ك ر ح ت سا ه د ش ا د ي پ
 ت ك ر ح ، دوشى م ن ي ر ي ش د ع ب و د و ب س گ ل و ا ؛ ت سا
 ل و ا . ت سا ف ي ك ر د ت ك ر ح ا ه م ع ط و ت ا ق و ذ م ر د
 ن ا و ل ا ر د ت ك ر ح ، دوشى م ز م ر ق د ع ب و د و ب ز ب س
 و ا ي ا ر ب ع ض و ر د ت ك ر ح . ت سا ف ي ك ر د ت ك ر ح
 ه ب ت ا ن ا و ي د ر د ه ك ي س ي د ر گ د ن ي ا ؛ دوشى م ا د ي پ
 ، د ن ن ك ي م ا د ي پ ر ي ي غ ت ا ه ن ا ء ا ض ع ا ه ك د ي آ ي م د و ج و
 ش خ ر چ و ت س د ي ي ا ج ب ا ج . ت سا ع ض و ر د ت ك ر ح
 ه غ ا ب ر و ق و م ش ي ر ب ا م ر ك ؛ د ن ن ا م ن ت ف ر ن ي ي ا پ و ل ا ا ب و
 ت ك ر ح ا ه ن ي ا [ت ا ر ي ي غ ت] م ا م ت ، د ي ن ك ب ه ا گ ز ا م ش ا ر
 . ت سا ع ض و ر د

در اینجا یک بحث مفصلی است که حرکت
 در چه چیزی است که بعداً می آید. به هر صورت
 حرکت عبارت است از یک امتداد زمانی که در
 عالم خارج باید منطبق بر جوهر یا عرض بشود.
 حالا ما به آن چیزی که در خارج هست کار
 نداریم و صحبت ما در منطبق خارجی نیست،
 بلکه در امتداد زمانی است که آن امتداد زمانی
 یک واحد سیال است، و یا بر جوهر منطبق
 می شود و یا بر عرض (رنگ و امتداد کمی).
 بنابراین اشکال ابوریحان و جواب بوعلی کنار
 می روند و دیگر مطلب تمام شد. حالا ببینیم که
 حرف ملاحظه را تا چه اندازه می تواند مساعدت
 به مطلب داشته باشد.

دمحمل آ و دمحمی اعل صد مهلا